

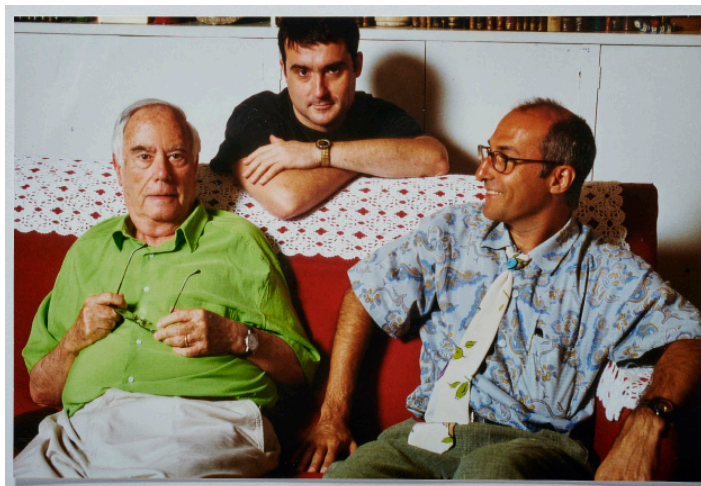
4. De la poesia a la prosa

La poesia de Perucho té elements lírics i narratius. Aquest component narratiu (escriu poemes sobre els crims de Jack l'esbudellador, sobre mèdiums o sobre Ramon Muntaner, quan escrivia la *Crònica*) pren cada cop més importància. Perucho publica un llibret de poesia en prosa inspirat en *Las cosas del campo* (1951), de José Antonio Muñoz Rojas, y en *Helena o el mar del verano* (1952), de Julián Ayesa. Als anys cinquanta escriu els primers contes i fa el pas a la novel·la. Una novel·la poètica, que pren com a model la prosa d'avantguarda del temps de la República, actualitzant-la, en un univers de fantasia personal.

5. El boom dels anys seixanta

El 1960 marca un canvi d'escala en l'obra de Perucho. Entra a col·laborar com a crític d'art a la revista *Destino*, que era un dels referents culturals més importants del moment, publica a *La Vanguardia* textos a mig camí entre el periodisme i la narrativa, dirigeix la Biblioteca de Arte Hispánico, d'Edicions Polígrafa, i crea la seva pròpia editorial, Tàber, que fa d'altaveu de la seva obra. S'interessa per Pop Art i connecta amb els autors més joves, entre els quals hi ha Enric Sió, que adapta l'argument d'un dels seus contes en un còmic ambientat en el món de la Fórmula 1.

6. El reconeixement dels darrers anys

El 1981 Perucho va publicar *Les aventures del cavaller Kosmas*, una novel·la que havia començat als anys seixanta i que havia quedat llargament ajornada. Va ser el començament d'una etapa llarga i fructífera, amb desenes de volums de tots els gèneres: poesia, novel·la, contes, periodisme, gastronomia i viatges. En aquesta etapa li va arribar el reconeixement del públic, els premis a la trajectòria i les traduccions internacionals. La seva novel·la més coneguda, *Les històries naturals*, va saltar, amb el trampolí de l'anglès, a un munt de llengües: del francès i l'alemany, al turc i al xinès.

JOAN PERUCHO I ELS SEUS AMICS

Del 16 de desembre de 2020 al 16 de gener de 2021

Biblioteca de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Horari de visita

De dilluns a divendres, de 10 a 14 h i de 15 a 19 h
Dissabtes 19 de desembre i 16 de gener, de 10 a 14 h

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital, 56 - 08001 Barcelona -
Tel. 93 270 23 00 - A/e: bustia@bnc.cat

www.bnc.cat

JOAN PERUCHO I ELS SEUS AMICS

La trajectòria de Joan Perucho (Barcelona 1920-2003) com a poeta, novel·lista, crític d'art i amic d'artistes, gastrònom, bibliòfil i col·leccionista, permet fer un recorregut únic per la cultura catalana del segle XX.

Perucho va formar part de la primera generació de postguerra. A la Universitat de Barcelona del 1939 va coincidir amb el periodista Nèstor Luján, el músic Manuel Valls, el pintor i caricaturista Josep M. de Martín i el crític literari Antoni Vilanova, que van ser els seus grans amics.

Al mateix temps, es va introduir en els ambients catalanistes, de la mà del poeta Josep Palau i Fabre, i va ser col·laborador de la revista clandestina *Ariel*. Va ser l'escollit dels dos grans poetes del moment. Carles Riba va escriure el pròleg d'*Aurora per vosaltres* (1951), mentre que Perucho va escriure el pròleg de *Les cançons d'Ariadna* (1949) de Salvador Espriu.

Perucho no comprenia la literatura deslligada del món de la imatge, de l'art. En els seus primers llibres de poemes, dels anys quaranta i cinquanta, va convidar a col·laborar, amb dibuixos i gravats, els artistes Ramon Rogent, Albert Ràfols Casamada, Maria Girona, Paco Todó, Antoni Tàpies i Joan-Josep Tharrats.

Als anys seixanta va entrar a col·laborar setmanalment a la revista *Destino* com a crític d'art. Escribia des de la complicitat i l'amistat amb els artistes, amb la sensibilitat d'un poeta. Joan Miró, Joan Ponç, Antoni Tàpies, Josep M. Subirachs, Salvador Aulèstia, Francesc Artigau, Antoni Padrós, van ser pintors i escriptors molt propers en aquesta etapa.

El disseny gràfic, la fotografia, el còmic tenien un lloc destacat en la secció de Perucho a *Destino*. Perucho tenia una cura especial en el disseny dels seus llibres, que encarregava als dissenyadors Pla Narbona o Joan Pedragosa. Quan el 1968 es va posar al capdavant de l'editorial Tàber, va convertir-la en un referent del disseny pop. El professor Antoni Comas,

i els joves escriptors Baltasar Porcel, Terenci Moix i Pere Gimferrer eren els seus còmplices literaris.

Als anys vuitanta, Perucho enfila la darrera etapa de la seva obra, reconegut i aplaudit per tothom. El 1988, la seva novel·la més coneguda, *Les històries naturals* (1960), apareix en anglès, traduïda per David Rosenthal i, com fitxes de dòmino, van caient traduccions a moltes llengües: del grec al xinès. El 1992 Harold Bloom la va incloure al *Cànon Occidental*.

Comissariada per Julià Guillamon, aquesta exposició reconstrueix, amb documents i llibres de la Biblioteca de Catalunya, la relació de Joan Perucho amb els seus amics, quan se celebren els cent anys del naixement.

1. Els llibres de l'Any Perucho

Què hauria dit Joan Perucho si hagués sabut que l'any del centenari hi hauria una pandèmia? El Perucho gran ho hauria vist d'una manera apocalíptica. El Perucho jove hagués inventat una història d'aventures, amb un virus que no seria del tot dolent, i que acabaria bé. Malgrat els inconvenients l'Any Perucho 2020 ha tirat endavant: s'han muntat exposicions i espectacles, i han sortit un munt de llibres que quedaran i que ja són a la Biblioteca de Catalunya.

2. La primera generació de postguerra: la revista *Alerta*

Nascut el 1920, Perucho va entrar a la Universitat de Barcelona el 1939, va formar part del primer curs després de la guerra, al costat de Nèstor Luján, Josep Palau i Fabre, Maria Aurèlia Capmany, Ramón Carnicer, Antoni Vilanova, Josep M. de Martín i Manuel Valls, amb qui va ser amic tota la vida. Va iniciar la seva trajectòria com a poeta en castellà, va passar al català de la mà de Josep Palau i Fabre i va començar a escriure crítica d'art a *Alerta* (1942-1943), la revista del SEU que dirigia Josep Espriu, germà del poeta.

3. Els inicis com a poeta

La poesia va ser la taula de salvació de Perucho, en els primers anys: el mitjà a través del qual va expressar una angoixa existencial, lligada a les incerteses i a la grisor de la postguerra. Els seus models eren els poetes castellans de la generació del 27, especialment Vicente Aleixandre, amb qui va tenir relació personal, però també Luis Cernuda, que era a l'exili, o Juan Larrea: tots tres, vinculats al surrealisme. En els seus primers llibres de poemes, Perucho convidava a participar els amics artistes, amb qui comparteix les inquietuds i la visió del món: els *happy few*.